

Delovanje okrajnih društev Poverjenišva UJU v Ljubljani.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+ **KAMNIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo v četrtek, dne 19. aprila 1923 ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju v Radomljah ob udeležbi 45 članov in članic.

Otvoritev. Tovariš predsednik Tomo Petrovec je pozdravil navzoče, otvoril zborovanje ter čestital tovarišem in tovarišicam, ki so bili pri zadnjih imenovanjih definitivno nameščeni. Nato je prebral poslovilni pismni tovarišev Vladimira Požarja in Avgusta Ferjana. Nato so se prečitali došli dopisi.

Organizacija javnih nameščencev. Navzoče učiteljstvo je predlagalo kot zastopnika kamniškega učiteljskega društva v krajevno organizacijo javnih nameščencev in upokojencev v Kamniku tovariša Julija Cenčiča za njegovega namestnika Cirila Rakovca.

Predavanje. Druga točka dnevnega reda je bilo predavanje tovariša Cirila Petrovca »Protestantovska doba in nieno šolstvo v Sloveniji«. Za svoje vrlo zanimivo predavanje je žel tovariš Ciril Petrovec obilo odobravanja in zahvale.

Ferijalni Savez. Nadalje je poročala o »Ferijalnem Savezu« tovarišica Marica Salaba.

Uradna učiteljska konferenca. Gospod nadzornik Kante je naznanil, da letos ne bo uradne učiteljske konference.

Predlogi Kamniško učiteljsko društvo pošlje okrajnemu šolskemu svetu v Kamniku sledeči predlog: »Učiteljsko društvo kamniškega okraja« predlaga, da vse potreščine, kj jih rabi učiteljstvo pri pouku in sicer svinčnike, peresa, papir, radirke, pivnike, razredne učne knjige, strune za gosli, gobe, kredo, ročne zapisnike, črnilo, rdečilo itd., kupi krajni šolski svet.

Sklep. Prihodnje zborovanje bo maja meseca v Jaršah.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ** je zborovalo dne 21. aprila t. l. ob 10. v osnovni šoli na Zidanem mostu z običajnim vzporedom. Kljub slabemu vremenu je posetilo zborovanje nadpolovična večina članstva. Kot navadno so se tudi tokrat odzvali skoraj polnoštevilno člani iz hribov in najoddaljenejših krajev železnice kot n. pr. Razbor, Hinina, Jurklošter, Št. Lenart in Sv. Miklavž. Vsa čast in priznanje vam zavedni tovariši! Naj bi Vaša stanovska zavednost vzdramila tudi ono članstvo, ki se dosledno blesti s svojo — odsotnostjo pri društvenih zborovanjih.

Otvoritev zborovanja. Po pozdravu tov. predsednika navzočim, se isti poslovilno imenom društva od več članov in članic, ki so vsled odhoda zapustili naše društvo. Vso srečo zadovoljnost na novih mestih, v novih življenjskih razmerah!

Dopisi. Brošurice »Stanovsko strokovne organizacije« se razprodajo navzočemu članstvu. Izvrši se popis članov »Slov. Šol. Matice«. Prečita in odobri se »Spomenica o najnujnejših materijelnih pravnih zahtevah slov. učiteljstva«. Po temeljitem izvajanju tov. Lebra glede izvolitve poročevalca o stanju šol, vrtov, se tozadnevna volitev odgodi za toliko časa, da bo za istega predvidena tudi primerna remuneracija, kot povračilo stroškov, ki so s to funkcijo nedvomno zvezani.

Društveno raziščišče. V istega se izvolijo za prihodnjo dobo tov.: Gnuš, Bučar, Vesnerjeva in Zenkovičeva.

Ferijalni Savez. Ustanovi se podružnica »Ferijalnega Saveza« za naš okraj. Vsa tozadnevna pojasnila daje tov. Lojze Hofbauer.

Delegatom za letošnje pokrajinsko skupščino v Ptuiju se izvolita tov. Kern in Kernova. Za glavno skupščino UJU pa tov. Lebar in Sušnik.

Predavanje. Tov. Vitko Jurko je nato predaval o delovanju učiteljskih društev in poteku njih zborovanj.

Tov. predsednik se mu zahvali imenom društva za trud, ki ga je imel s temeljitim opisovanjem življenja naših zborovanj.

Slučajnosti Ko se sklene še enkratno zborovanje v tekočem letu, kjer naj bi nikogar ne manjkalo komur je blagor učiteljskega stanu priscru sklene tov. predsednik dobro uspejo zborovanje.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ.** Dne 4. aprila 1923 se je vršilo po inicijativi g. okr. š. nadz. J. Novaka zborovanje vsega učiteljskega okraja v Kočevju. Namen skupnega zborovanja so bile volitve okrajnega poročevalca za šol. vrtove in ustanovitev podružnice Ferijalnega Saveza za Kočevski okraj. Zborovanje je bilo jako mnogobrojno obiskano, in se je vršilo v poslopju osnovne šole. Za predsednika je bil soglasno izvoljen sklicatelj g. nadz. J. Novak ki je tudi ves čas sam vodil zborovanje. Po daljši in stvarni debati je učiteljstvo sklenilo: Da idejo samo pozdravlja, a v teh težkih gmotnih razmerah ne voli nikogar poročevalcem, ker bi povzročili izvoljencu samo veliko materialno škodo, brez kakega posebnega dobička, za razvoj šol, vrtov. Za to nadzorstvo naj za enkrat zadostuje nadziranje okr. šol. nadzornikov.

Za tem je predlagal tov. Mrovlje o pomenu Ferijalnega Saveza za učiteljstvo in je bila obenem ustanovljena podružnica Fer. Saveza za Kočevski okraj. Vršil se je takoj ustanovni občni zbor in bil izvoljen odbor s predsednikom tov. Mrovletom.

Na zborovanju so bile sprejete resolucije glede izboljšanja gmotnega položaja in sprejetja pragmatike enake resolucijam — Ljubljanskega uč. dr. od 14. marca 1923, s pripombo, da se naj zvišajo prejemki za 150%. Ravnotako so bile sprejete resolucije glede izplačila enkratnega nabavnega prispevka, glede prispevkov in glede izenačenja draginskih doklad poročenih učiteljic z neomoženimi. Učiteljice žen. roč. del in šolske vrtarice naj bodo uvrščene v njihovi izobrazbi pripadajočo kategorijo učiteljstva, (kar jim je že poprejšnja pokr. vlada za Slovenijo priznala) in naj prejemajo temu odgovarjajoče dohodek. Njihova sedanja uvrstitev je očitno poniževanje stanu.

Tudi glede odloka v vsakomesečnem poročanju o delovanju učitelja zunaj šole, so se zborovalci izrazili proti.

Vse navedene resolucije so bile sprejete od vsega učiteljstva.

Nato zaključil g. nadzornik J. Novak lepo uspelo zborovanje, katerega se je udeležil tudi g. okr. glavar Ogrin.

+ **OBČNI ZBOR KOČEVSKEGA OKRAJN. UČIT. DRUŠTVA.** Takoj po skupnem zborovanju, se je vršil občni zbor okr. uč. društva. Navzočih je bilo 36 članov.

Društveni funkcionarji so podali svoja poročila, ki so bila z odobravanjem vzeta na znanje. Pri volitvah je bil z vzklikom izvoljen dosedanj odbor, z malo izpremembo. Odbor je sestavljen: Ravnatelj A. Mervič — predsednik, naduč. Trost Mirko podpr. Anica Sedej blagajničarka, Završnik Alfonz tajnik, Mirko Kovač pevovodja, Ločnikar Fr., Betriani Dore, Rupnik Fr. odborniki. Sl. Zupančičeva, Ema Somrakova in Jaklič Jože namestniki. Kot delegata na skupščino v Ptuj gresta: ravn. Mervič A. in š. v. Ločnikar Fr.

Volitve so pokazale, da uživa odbor vsestransko zaupanje, kar mu je porok za uspešno delovanje v bodoče. Članarina je določena za L. 1923 na 100 Din. Šolski voditelji naj pobirajo članarino mesečno, radi lažjega vplačila. Položnice se dobe pri društvu. Zastalo članarino, prosimo radi reda takoj poravnati. Prihodnje zborovanje se vrši prvo soboto v juniju, morda pri Sv. Gregorju.

Po zborovanju se je vršil prijateljski sestanek, katerega se pa ni udeležil nobeden nemških učiteljev.

+ **PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je imelo svoje zborovanje dne 12. aprila 1923 v ptujski »Mladiki«.

Podpredsednik Lešnik vodi zborovanje. Spominja se umrlega tov. Weinhardta. Članstvo zakliče pokojniku trikratni »Slava«. Društvo je poslalo čestitko tov. Gnušu k njegovi 60letnici. — Podčrtuje še enkrat že znani »svoji k svojim«.

Predavanje. Tov. Martinc je referiral o temi: Marija Monte Sori. Predavatelj izhaja iz vzgoje staršev, ki dajo otroku življenje. Nadalje govori o problemu dečje vzgoje od 3.—7. leta in metodi, ki sloni na treh temeljih: gojitev mišičnega sistema, čuta in govora. Predavatelj obljubi nadaljevanje o velikih idejah »ljubiteljice dece vsega človeštva« Marije Monte Sori.

Tov. Jurančič je referiral o temi: »Svetovni mir in vzgoja«. V začetku oriše vzroke in grozote svetovne vojne. Izhod iz ponižujočih človeških egoističnih bojev je iskati v vzgoji. Potrebno je razumevanje prave nacionalne, državljanske in človečanske ideje. Na podlagi teh razmotritvanj si predavatelj dovolil sledeči predlog: **Naše učit. društvo naj izdela načrt kako bi UJU stopilo v stik z učit. org. Italije rep. Avstrije v svrhu rešitve pereglega vprašanja vzgoje našega ljudstva na njihovem teritorju ter ga naj podpre s tozadevnim referatom in predlaga na pokrajinski ali državni skupščini UJU. Predlog na vsled pričakovane neizvedljivosti ni bil sprejet.**

Slučajnosti: Tov. Lešnik priporoča, da naj tovarišice agitirajo med ženstvom na deželi za »Kolo jugoslov. sester«.

Prihodnje zborovanje bo v prvi polovici junija. —čič.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBOR IN BLIŽNJO OKOLICO** je zborovalo dne 24. aprila t. l. v deški meščanski šoli.

Novoizvoljeni predsednik tov. Klemenčič otvori zborovanje in se v prisrčnih besedah zahvali dosedanjemu predsedniku tov. Tomažiču za njegovo požrtvovalno delo, ki ga je posvečal društvu. Bil je našemu društvu izvrsten voditelj ki je s svojim odločnim nastopom ščitil naše učiteljstvo kjer in kadar je bilo potrebno. Topli zahvali predsednika so se zborovalci pridružili z burnim aplavzom. Tov. Tomažič pojasni še enkrat, da je bil primoran odložiti predsedniško mesto radi preoblegela dela in obljubi, da hoče še dalje ostati zvest sodelavec v društvu. Nato se tov. predsednik spomni umrle tovarišice Jone Stepec, v kateri smo izgubili drago tovarišico in izvrstno in plemenito učiteljico. Bodi ji zemlja lahka!

Sledi čitanje došlih dopisov. 1. Dopis urednika »Učit. Tovariša«. 2. Društvo je sprejelo 118 izvodov stanovske knjižice. 3. Dopis glede stanarine poročenih učiteljic. Stanarina je dovoljena. 4. Dopis višje pedagoške šole v Zagrebu, glede izleta slušateljev v Maribor. Izvoli se odsek, ki preskrbi prenočišča.

Tov. Šegula pojasni važnost »Fer. Saveza« za učiteljstvo. Prečita dopis »Učit. podružnice fer. saveza v Ljubljani« in seznanj zborovalce z glavnimi točkami društvenih pravil. Za pristop se prijavljajo 23 članov(-ic). Po zborovanju se je sestavil za to akcijo odsek.

Tov. Alj poroča o občnem zboru društva državnih uslužbencev in o ugodnostih ki so jih deležni člani tega društva. Vabi k pristopu, kakor tudi k pristopu društva »Uradniška samopomoč«.

Tov. Tomažič, naš zastopnik v vsiem šolskem svetu, nam poda majhen pregled poteka zadnje seje. — Društvo se mu za zaupanje prisrčno zahvali.

Ponovno se povdaria potreba ustanovitve društvenega pevskega zbora.

Tov. Kutin predlaga, naj se vršijo zborovanja tu in tam tudi dopoldne, ker je večina tovarišev(-ic) dopoldne zaposlena. Sprejeto. Nameravani ogled vrtarije v Džamonije se radi slabega vremena preloži.

+ **ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA POLIT. OKRAJ LJUTOMER** se je vršilo dne 3. maja t. l. pri Sv. Jurju ob Ščavnici.

Predsednik tov. Mavrič otvori zborovanje s prisrčnim pozdravom navzočega članstva. Posebej se spominja na šolskem, kakor društvenem delovanju velezaslužnega tov. ravnatelja Robiča ki se zborovanja pač samo radi že visoke starosti ni mogel udeležiti. Naroča hčerki, tovarišici, da ga v imenu vsega članstva prav iskreno pozdravi ter mu tolmači srčno željo istega, da bo trudopolnem delu uživa zasluženi počitek čil in zdrav do skrajnih mej življenja. Enako pozdravlja in želi isto dobri tovarišici Wesnerjevi ki je zaprosila za upokojitev. Kot gosta pozdravlja tov. Jančiča iz Ptuja. Tovarišu Cvetko čestita na imenovanju šolskim nadzornikom za Prekmurje. Istotako čestita k imenovanjem tov. Resmanu Rejcu, Koviču in tovarišici Ferjančičevi.

Stanovske in šolske zadeve: Glede 1. zvezka »Stanovsko - strokovne knjižnice« se sklene da je vsak član dolžan omenjeno knjižico vzeti, da bo o ustroju, delovanju in ciljih naše organizacije točno poučen. Knjižica je bila razdeljena med šolske vodje ki jo imajo izročiti učiteljstvu.

Namesto tov. Cvetka je bil poročevalcem o stanju šolskih vrtov za ljutomerski šolski okraj soglasno izvoljen tov. Anton Herzog. Ker pa se od teh poročevalcev pač ne more zahtevati da bi potovali na svoje stroške, se na predlog tov. Ivanišiča sklene glede potnih stoniti v stik z okrajnima zastopoma ljutomerskim in gornjeradgonskim. Sklene se tudi naprositi okrajni šolski svet, da izda poročevalcem zadnevne legitimacije.

Po stvarni debati v katero so posegli tov. Cvetko, Ivanišič, Herzog ter Mavrič se na predlog zadnieimenovanega sklene soglasno, da se članstvo pridruži sklepom okrajnih šolskih svetov ormoškega in ptujkega, glasom katerih

naj bi se obdržale novovpeljane poletne počitnice, a individualno oproščenje naj bi se raztegnilo na dobo od 1. aprila do 31. oktobra.

Za pokrajinsko skupščino sta bila izvoljena delegatom tov. Fürst in Čeh, namestnikom tov. Zacherl in Kovačec. Za glavno skupščino je bil izvoljen delegatom tov. Horvatič, namestnikom pa tov. Mihelič.

50letnice sosednega ormoškega učit. društva se naj naše članstvo udeleži v mnogobrojnem številu.

Prečitan je bil poziv akcijskega odbora javnih nameščencev zadevajoč naš gmotni položaj ter je bilo soglasno sklenjeno, da se članstvo pozivu solidarno odzove ter stoji dne 5. maja t. l. ob 11. uri dopoldne v enourno protestno stavko. Isti dan se imajo vršiti protestna zborovanja ter sprejete resolucije nemudoma izročiti na pristoina mesta.

Tov. Mavrč poroča, da se je v Gor. Radgonj osnovalo društvo javnih nameščencev in upokojencev, v kojega so vključeni vsi nameščenci ne glede na stroko in položaj. Sila je na vrhuncu, a gotove zmage za pravično stvar je pričakovati edino v slogi vseh trinov. Soglasno se je sklenilo da pristopi k temu društvu vse tuokrajno učiteljstvo.

Sklene se na pristoinih mestih napraviti vloge v dosego polovične vožnje prigodom stanovskih zborovanj, kakor za opustitev obdavljenja šolskih prireditev izven šolskih prostorov.

Za podružnico F. S. je bilo dosedaj priglasih 27 članov. Prečitajo se pravila F. S. — Stalni odbor se izvoli po končanem zborovanju.

Predavanje. Z velikim zanimanjem je sledilo članstvo izvajanjem tov. Iv. Jančiča iz Ptuja o pouku risanja na osnovni šoli. Svoja temeljita izvajanja je ponazoroval s slikami. Podal nam je najnovjšo metodo izbrano in obenem zanimivo, kar mu je pač pričalo vztrajanje poslušalcev kljub temu, da se je kazalec ure odmikal že proti 16.

Predavatelju se v toplih besedah zahvali predsednik ter povdaria cilje naših zborovanj izmed katerih ni baš zadnji tudi ta, da se poglabimo v nove metode ter se učimo drug od drugega. Poziva zato zlasti mlajše tovariše in tovarišice, naj bi se vendarle tudi odločili za kako predavanje.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KRŠKI OKRAJ** je zborovalo dne 5. maja 1923 prvič v prijaznih Radečah. Udeležniki, ki so se pripeljali z jutranjim vlakom so doživeli prijetno iznenađenje. Tovarišica Kolnikova jih je pozdravila raz okrašene balkona svojega stanovanja ter povabila vse na zajutrk k bogato obloženi mizi. — Zborovanja se je udeležilo 53 članov.

Predsednik pozdravi navzoče posebej nadzornika Stiasnyja in člana tržiškega krožka. Zahvali se tov. Kolnikovi za nepričakovani, presrčni sprejem. Govori o bedi in pomanjkanju, ki tlačji in mori učitelja vestno izvršujočega svoj poklic. Spominja se tov. Demšarjeve in Ranta, ki sta izstopila iz aktivne službe. Obema sotrpinoma želi, da bi dočkala boljše čase za javne nameščence in da bi še dolgo let gledala sadove svojega dela. Pozove zborovalce, da se v počaščenje spomina dr. Ivana Tavčarja dvignejo raz sedežev. Vabi članstvo, da se v velikem številu udeleži skupščine v Ptujju. Zahvali se tov. Zrjerjevi in Vaniču za ureditev in vodstvo okrajne učiteljske knjižnice, ki se je sedaj učiteljstvo pridno poslužuje. Priporoča pristop k Samopomoči, ki šteje sedaj v našem okraju že nad 50 članov. **Prosi člane, naj pošlicio predloge k Ivanovičevemu programu UJU društvenemu predsedstvu, ki jih bo poslalo poverjenštvu.**

Predavanje. Tov. M. Šterk je predaval o zgodovini Radeč in okolice. Temeljitemu in zanimivemu predavanju je sledil buren aplavz in zahvala predsednikova.

Poročevalec o stanju šolskih vrtov. Po daljši debati se večina zborovalcev pridruži resoluciji tržiškega krožka, ozioroma stalnega odbora, objavljeni v 18. številki »Tovariša«. Ker se na poziv predsednika nihče prostovoljno ne nudi za brezplačno službo poročevalca, se volitve opuste.

Ferijalni Savez. Sklene se ustanoviti podružnico F. S. pri prvem zborovanju v jeseni. Tovariši, ki se za zadevo zanimajo, naj se zglase pri tov. Zoru in naj ustanove pripravljalni odbor.

Delegatom za pokrajinsko skupščino se izvolila Levstikova in Šterk, namestnikom pa Golob in Grlic. Predsednik Levstik določil kot svojega namestnika tov. Brezovarja.

Razno. Protestira se proti pačenju slovensčine v učnih slikah »Predavača«. Predno višji šolski svet kaj priporoča, naj se prepriča, če je res priporočila vredno. — Sklene se, da prispeva za spominsko ploščo umrlemu tov. Klanšku vsak član 5 Din. — K zborovanju se bo odslej vabilo le potom »Tovariša«. — Prihodnje zborovanje bo v jeseni na Raki.

Ogled tovarov Po zborovanju so si ogledali zborovalci še dopoldne tovarno usnja, popoldne pa papirnico. — c.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA BREŽIŠKI IN SEVNIŠKI OKRAJ** je zborovalo 5. maja v Dobovi. Navzočih je bilo 48 članov; ostali so se deloma opravičili.

Tov. predsednik se uvodoma spominja tovarišice Vide Skalovnikove učiteljice v Kapelah, katero je neizprosna smrt iztrgala iz naše sredine v prerani grob. V znak sožalja ji zborovalci zakličejo »Slava«.

Poročila. Poročene učiteljice plačajo letos 40 Din članarine (20 Din poverjenstvu in 20 Din društvu). — Kot delegata za letošnje pokrajinsko skupščino UJU se izvolila tov. Drnovšek Fr. in Tominc Avg. (namestnika Kladnik in Pečnik J.). — Za državno skupščino UJU pa tov. Tominc Avg. (namestnica M. Strausova).

Za podružnico Ferijalnega Saveza se oglašajo člani, zato se ista ne more ustanoviti.

Volitev poročevalcev za šolske vrtove društvo odkloni.

Predavanje. Znani strokovnjak v čebelarstvu, tov. Vadnal je predaval o svojem vzornem čebelnjaku o »Čebelarstvu«, za kar se mu navzoči iskreno zahvalijo.

Resolucija. Tov. Jamšek predlaga sledečo resolucijo: »Učiteljstvo brežiškega in sevniškega okraja, zbrano dne 5. maja 1923 na redni skupščini v Dobovi, opozarja v resnem trenutku slovensko napredno javnost na nevarnost, ki preti državnemu vzgoji in narodnemu šolstvu ter jo pozivlja, da stopi takoj v strnjene vrste na branik proti demagoštvu za nacionalne, socialne in kulturne pridobitve, ki so jih izvojevali narodu složni, dalekovidni in modri voditelji v težkih časih.« — Resolucija se sprejme z večino glasov.

Prihodnje zborovanje meseca oktobra v Brežicah.

+ **CELJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 12. majnika v Teharjih pri Celju ob povoljni udeležbi Tovariš predsednik se uvodoma spominja našega zvestega člana ter dolgoletnega društvenega tajnika Ivana Kvaca, katerega je kruta smrt iztrgala v najboljši dobi iz naših vrst. Tovariši se vzdignejo s prostorov ter mu zakličejo trikratni slava.

Kot delegati za pokrajinsko skupščino se izvolijo Sivka, Pečar, Zupančič, Vrečer; namestniki: Černež A., Schmidt, Wudler F. in Muršec.

Orise se žalostni gmotni položaji državnih nameščencev sploh ter se obenem poudarja, da je vodstvo naše organizacije storilo vse korake v tem oziru tako v Ljubljani kakor tudi v Beogradu.

Glede vprašanja likvidacije pokrajinske uprave se društvo pridružuje popolnoma sklepu ožjega sosveta v Ljubljani.

Akcijski odbor in učiteljstvo. Razmotrivajoč vprašanje ali se naj učiteljstvo udeleži nameravanega štrajka solidarno z javnimi nameščenci je društvo iz raznih razlogov prišlo do zaključka, da se more akcijskemu odboru odzvati le na poziv poverjenstva UJU v Ljubljani. Ker vidimo, da akcijski odbor javnih nameščencev, ki pripravlja štrajk, ni enotna organizacija, da so železničarji razcepljeni na tri organizacije da so strokovne organizacije profesorjev in sodnikov krenile svoje pot, pozivljamo UJU, da poda v »Učit. Tovariša« tozadevno jasno mnenje, da zamore učiteljstvo širom dežele o priliki kake eventualne akcije zavzeti napram drugim nameščencem pravilno stališče.

Zanimivemu predavanju tovariša Gosaka »O teharskih plemičih« so zborovalci sledili z navdušenjem ter z glasnim ploskanjem izrazili svojo zadovoljnost.

Popoldne je priredilo društvo izlet v Bukovžlak pri Teharjih. Izletniki so se početka razveselili nad prekrasnim raz-

gledom, pozneje pa se v lepih postorih g. Sodina prav prijetno imeli in se zabavali.

Prihodnje zborovanje začetkom junija v Celju!

+ **UČIT. DRUŠTVO KRANJSKEGA OKRAJA** je zborovalo 9. maja 1923 v Kranju. V otvoritvenem govoru omenja g. predsednik Fr. Luznar tekoča stremjenja po regulaciji plač in v ginljivih besedah počasti spomin pokojnega dr. Iv. Tavčarja.

Tajniško poročilo je podalo kulturno bilanco stanovskega šolskega in izvenšolskega delovanja vsega okraj. učiteljstva. Pohvalno je omeniti, da so posamni kraji visoko aktivni.

Blagajnikov referat je bil zadovoljiv. Skupnega imetja imamo 2992,57 Din. Na predlog pregledovalca računov gosp. St. Završnika se računski potrdi.

Sladkorna zadeva. Radi napada meščanskošolskega učiteljstva v Trzinu, naperjenega v »Slovenca« proti g. nadzor. V. Rusu, češ, da zločinsko zanemara svoje dolžnosti v škodo učiteljstva, je zahteval g. nadzornik zadoščenja. g. Rojc pa je na podlagi uradnih dopisov dokazal, da niti g. nadzornik, niti okrajni šolski svet nista zamudila nikake prilike glede dobave sladkorja. G. Lajovic navaja nek dopis, ki poziva predstojnike uradov, da osebno dvignejo naročeno množico sladkorja pri centrali v Ljubljani. G. Rojc konstatira, da tega dopisa okrajni šolski svet ni prejel. (Jos. Lapajne izjavlja, da je po zborovanju — kot zastopnik učiteljstva — pregledal vlož. zapisnik okrajne šolskega sveta a da po Lajovicu navedeni dopis ni eksihbiran). Tajnik navaja, da je Lajovic napad nadaljevanje občežnanega boja proti tov. g. nadzorniku in prebere zapisnik odborovalce ki se je na njej obsojalo njegovo nekolegijalno početje.

Predsednik pozove g. Lajovca, naj izvaja konsekvence, sicer jih bo moral odbor sam. Da se na društvenih zborovanjih preneha osebno orekanje, je občni zbor pooblastil odbor, da glede Lajovca ukrene potrebne korake. Pri glasovanju se je odzval le en član, dočim so bili pri volitvi odbora — po listkih — razum 5 glasov — izvoljeni vsi prejšnji člani, le namesto Lajovca je vstopil tov. France Rant.

Odbor se je konstituiral sledeče: tov. Luznar, preds.; Rant, tajnik; Miklavčičeva, podpredsednica; Sepacher, blag.; Slaparjeva, Brtoncelj, Lapajne, odborniki.

Učiteljski konvikt. Tov. Vladimír Rojina poroča o stanju računa glede blokov. Zaostale listke je v najkrajšem terminu prodati, da se sestavi konečni obračun.

Delegati. Za pokrajinsko skupščino se izvolijo zastopnikom društva ga. Janja Miklavčičeva, Prošnarjeva Julka in Fr. Rant; na glavnem zborovanju UJU pa zastopa društvo tov. Jos. Lapajne.

Razsodišče: Luznar, Malenškova, Mihelčič.

Stalni konferenčni odbor: Sepacher, Lapajne, Miklavčič, Rant.

Referati. 1. Tov. Ed. Vidic poda krasno poročilo o Pirquetovem sistemu prehrane. Vsakemu zborovalcu je izročil pregledno tabelo o redilnosti posamnih živil. 2. Tov. Fr. Rant priporoča ustanovitve F. S. V odbor se izvolijo: preds. Rant; tajnica Malenškova, blagajnik Jak. Slapar; Stanko Završnik Jul. Povšnar, Rojc.

Jesensko zborovanje se vrši v prvi polovici septembra. Za referente se pri-glase Luznar (kavčuk) in Horvat (pedag.)

+ **LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo v sredo, 9. maja na 1. mestni deški osnovni šoli ob jako številni udeležbi. Po običajnem pozdravu predsednika poroča predsednik da se bodo od sedaj dalje vršila obvezna celodnevna zborovanja.

Nato je referiral tov. Anzulović Ante o temi: »Želudac i ideja vodilja«.

Tov. Novak je nato v obširnem referatu podal **moderni učni načrt risanja v osnovni šoli.**

Med predavanjem je dospel na zborovanje Joca Jovanović, inšpektor v min. prosvete v spremstvu g. višjega šolskega nadzornika Engelberta Ganga. V kratkem nagovoru je g. inšpektor pozdravil navzoče zbrano učiteljstvo in izrazil veselje nad srečo, da vidi zbrano učiteljstvo pri delu za blagor naroda in procvit države, kljub slabim gmotnim razmeram, v katerih živi. Potem je odšel z g. Ganglom in z g. okr. šolskim nadzornikom Maks Hočevariem, ki je tudi posetil naše zborovanje.

Dalje je tov. Škulj France podal temeljne smernice jako važnega načrta,

kako bi učiteljstvo organiziralo obširno akcijo, da se vsemu učiteljstvu nudi v slučaju smrti kakega člana čim izdatnejša gmotna pomoč. Ker je zadeva silno nujna in se tiče vsega učiteljstva, se sklene, naj se izdela natančen načrt in pravila te ustanove in naj se jih predloži letošnji pokrajinski skupščini UJU v Ptuj. V ta odsek izvoli tov. Škulj še gđc. Sodnikovo in tov. Friderika Repovša.

Pri slučajnostih se je poleg nekaterih internih društvenih zadev članstva največ obravnavalo gmotno stanje ljubljanskega učiteljstva. Sprejme se več sklepov glede nabave drv in nabave manufakturnega blaga za vse ljubljansko učiteljstvo.

S tem je bil dopoldanski dnevni red izčrpan in predsednik se zahvali vsem navzočim za veliko udeležbo in potrpežljivost in zaključil zborovanje.

Popoldne je učiteljstvo naredilo kratek pešizlet v Kleče. Tu si je ogledalo v družbi z ljubljanskimi učiteljskimi mestni vodovod. Temu potom bodi izražena še enkrat iskrena zahvala vsem gospodom, uslužbenim pri vodovodu, ki so z res požrtvovalno prijaznostjo razlagali delovanje posameznih strojev. Nato smo si še ogledali moderno urejene hleve in druga gospodarska poslopja v Klečah, a končno se je razvila neprisiljena zabava na prijaznem gostilniškem vrtu, ki je trajala do mraka.

J. L.
+ **LOGAŠKI KROŽEK OKR. UČIT. DRUŠTVA** je zboroval dne 27. maja v Žirih. Kljub dolgi poti in kljub temu, da se je zborovanje vršilo koncem meseca je bila udeležba skoraj polnoštevilna.

Po poročilu odbora se je sklenilo sledeče:

1. Vsak naš član vzame »Stanovsko strokovno knjižico« izdano od UJU.

2. Odboru okrajnega učit. društva se priporoča da se naroči en izvod »Narodne Prosvete«.

3. Podružnice »Ferial. Saveza« učiteljstva krožka zaenkrat še ne ustanovi vsled čimdalje slabšega gmotnega položaja.

4. Noben član našega krožka ne prevzame mesta poročevalca o šolskih vrtovih, dokler bodi to mesto samo častno.

5. Osrednji zvezi javnih nameščencev izrekamo svoje zaupanje in jo pozivljamo, da pride k delanem. Isto naj po možnosti tudi skuša rešiti vprašanje fonda uradniških otroških zadrug.

Referati. Kako se nam obtežkočuje šolsko in izvenšolsko delovanje. Stvarno razmotrivanje tov. Požarja se sklene celotno poslati pov. UJU.

»O ocenjevanju učiteljstva« (ref. tov. Stegovca) vzame učiteljstvo po precejšnji debati z zadovoljstvom na znanje.

Slučajnost G. nadz. Punčuh poda v kratkih besedah kroniko logaškega okr. učit. društva, ki praznuje letos petindesetletnico svojega obstoja.

Pri skupnem obedu čestita v imenu zbranega učiteljstva tov. Hladnik okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Leopoldu Punčuhu k 35letnemu učiteljevanju v logaškem okraju.

Sestanek se je vršil v znamenju stroge discipline — ni minul pa tudi brez smeha, za katerega je obilni meri skrbela gđc. Močnikova.

Popoldne pa se je odkril spomenik pok. tov. Božiču. K odkritju so prihili tudi domačini in učiteljstvo iz Trebij. V prekrasno zasnovanem govoru je okrajni šolski nadzornik g. Punčuh orisal pokojnika — njegovo tilho in vztrajno delovanje. Po govoru je zapelo zbrano učiteljstvo žalostinko nakar se je predsednik tam krajnega šolskega sveta zahvalil za mnogobrojno udeležbo in materialno podporo za spomenik možu ki je vzgojil celo generacijo v Žirih.

+ **GORNJEGRAJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo v Gornjem gradu dne 12. maja; razen ene članice so bili vsi prisotni. Posebni vzkliki radosti pa so zaorili po sobi ko je vstopil naš priljubljeni Ivan Kelc, ki je prišel iz svoje-ga »Tuskula«, da se še z nami porazgovori in povešeli. Predsednik pozdravi navzoče, osobito Kelca ter predstavi tov. goste, ki so prišli v naš okoliš v službovanje, in sicer: Viktorija Vuga iz Rečice, Šušteršičeva iz Ksaverija ter Metoda Požarja nadučitelja iz Bočne ki je prijavil pristop s svojo soprogo, ki je nameščena istotam k našemu društvu.

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

Dopisi. 1. Učit. gospodarska in kredit. zadruga pošila svoj letni zaključek v vngled. Predsednik to našo gospodarsko podjetje tonlo priporoča. — 2. »Ferialni Savez« pošilja pravila in vabilo. V

krajevni odbor F. S. so bili izvoljeni: Franjo Vajd, preds.; Milko Rainer tajnik; Justj Korbanova, blagajničarka; Josko Lekše, ekonom; odbornice: Anica Piano, Amalija Ločičnik Milena Konečnik; nadzornika računov: Alfred Žekelj in Vekoslav Weis. — 3. »Stanovsko-strokovna knjižica« UJU se odobri; nie prvi zvezek se razproda navzočim.

Pregledovalci šolskih vrtov. Navzoči so istega mnenja kakor stalni odbor za krški okraj, ki je podal svojo izjavo v 18. številki »Učit. Tov.«. Pristavlja se na se, da rabi učitelj voditelj v teh težkih časih šolski vrt v olajšanje svojega gospodar-skega stališča; so celo dobri voditelji kl odstopajo v tem oziru tovarišem zemijo, da si pripravijo potrebno za kuhinjo. V našem šolskem okolišu je tudi že več privatnih drevnic, kjer dobi ljudstvo potrebne sadeže; celo kmetski fantje si vzgojujejo po navodilih v šoli sami doma svoj drevesni pomladek. Zato je na naših šolah treba le toliko sadnega drevja, kar se rabi za pouk. Šolski vrtovi so pa skrbno negovani.

Volitev delegatov za pokraj. skupščino v Ptuj. Predsednik V. Pulko namestnik V. Weis; del. Ivan Pušenjak, namestnik Ivan Dolinar.

Poverjenišvo Slov. Šol. Matice prevzame Milena Konečnikova.

Okrajno knjižnico na bodeta uredili in imenike sestavili Marica Veninšekova in Šušteršičeva.

Namesto predavanja smo si ogledali krasno prirodnoznancko zbirko šole v Gor. gradu. P.

+ **SVETOLENARŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 5. maja t. l. pri Sv. Anj v Slov. goricah s prav zadovoljivo udeležbo.

Tov. nadučitelj Mihael Lesnika je radostnega srea pozdravil na svoji šoli zbrane drage tovariše-ice želeč vsem najboljši uspeh in utis s tega lepega kraja 358 m visokega hriba kjer on že nad 30 let službuje.

Otvoritev. Predsednik F. Kranjc pozdravi vse navzoče, zahvaljujoč se jim za trud tega daljnega nekaterim 4 ure oddaljenega pota, posebno pozdravi vrte goste obmejne Zr. Radgončane; tov. nadučitelja K. Mavriča; tov. učiteljico M. Kovačec in tov. učitelja Ivo Kovačeca; čestita tov. I. Zelnu k imenovanju nadučiteljem v Apačah in njegovim gospoj na isti šoli, tov. F. Jakopca, ki je potrjen nadučiteljem na svojem mestu pri Mariji Snežni; nato poroča o raznih dogodkih zadnjih 2 mesecev, se zahvali za složno postojanje povodov volitev v višji šolski svet; omenja, da se CM. podružnice niso mogle do sedaj ustanoviti radi pomanjkanja denarnih sredstev, ker je učiteljstvo primorano se izkazati gostilnam; poroča o prodanih knjižicah o draginskih dokladah, katere so vsem uradnikom že za sam ljub živče silno potrebne, kaj na še druge potrebščine. Prj vsem denarnem pomanjkanju so še zložili za prenos Judenburških žrtev 61 Din.

Tajniško poročilo je bilo odobreno po dopisu iz »Učit. Tovariša«. Vrtnarskim poročevalcem sta izvoljena tovariša Kranjc in Vobič. Ferijalni Savez — načelnik ravnatelj meščanske šole F. Šegula — je nabral lepo število udov.

Blagajniško poročilo je podala v odsotnosti tovariša Rado Kovačiča njegova gospa tov. Henrika s povdarkom da je nad polovico poravnane cele letnine. Predsednik pohvali blagajničarja za njegovo vneto delovanje in razno dopisovanje članom, poprosi pa te, da ga pridno podpira v njegovem neliubem poslu in ni pravilno, če mu kdo še greni lepe za-sluge za naše vrlo društveno blagajno.

Predavanje Tov. nadučitelj M. Lesnika je podal zborovalcem lepo sliko o razvitku Anovške šole, ki je narastla sčasoma v petrazrednico. Pod sretnim vodstvom vrliga rajnega tovariša Mihaela Mauriča, ki je na tej šoli deloval nad 25 let, je pridobil mnogo zaslug, da ga še dandanes visoko čislajo Anovčani, je bila sezidana ta lepa šola leta 1864. To zanimivo zgodovinsko podavanje so vsi s posebno pohvalo poslušali.

Nato je govoril meščanskošolski ravnatelj F. Šegula o uporabnih nalogah v računstvu na vseh stopnjah. Vrlemo tovarišu se je izrekla prisrčna zahvala za njegova trudna polna razmotrivanja.

Predlogi. Pred sklepom tekočega šolskega leta še enkrat zborujemo, sklep: pri Sv. Rupertu, Slov. gorice. Delegatom se izvolijo dosedanj kar se poroča poverjeništvu UJU.

Predsednik priporoča darovati 7% obveznice drž. investicijskega posojila Učiteljskemu konviktu v Ljubljani ali Učit. domt v Mariboru.